Herman Brusselmans

Problemen die er geen zijn

2022 Prometheus Amsterdam

© 2022 Herman Brusselmans
Omslagontwerp Kris Demey
Foto auteur Koen Broos
Zetwerk Mat-Zet bv, Huizen
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 5028 0

De laatste ondergang

Irma liep van het station naar huis. Noch in haar tas noch in haar jaszakken vond ze haar sleutels. Er kon niemand de deur voor haar opendoen: haar man woonde met z'n nieuwe vriendin in een ander dorp, haar zoon Sören was verkast naar Oostenrijk, en haar dochter Cindy was de dag ervoor overleden. Irma bedacht dat de sleutels tijdens haar gang van het station naar huis uit haar tas of jaszak moesten gevallen zijn. Ze voelde nogmaals, en vond een gat in de linkerjaszak. Ik steek m'n sleutels toch altijd in de rechterjaszak? dacht ze. Ze voelde een derde keer, en ook in de rechterjaszak zat een gat. Misschien heb ik ze uitzonderlijk, voor één keer, toch in de linkerjaszak gestoken, dacht ze. Hoe dan ook was ze haar sleutels kwijt. Was het de moeite om speurend, met de ogen naar de grond, de weg van het huis naar het station af te leggen? Misschien wel. Ze keek voor alle zekerheid nog maar 'ns in haar tas, maar nee, geen sleutels.

Ze begon aan de tocht van haar huis naar het station, inderdaad met haar ogen naar beneden gericht. Af en toe keek ze voor zich uit, om te vermijden dat ze ergens tegenaan zou lopen. Toch liep ze ergens tegenaan, een ijzeren paal waarop vanboven het verkeersbord ALLEEN PARKEREN VOOR GEHANDICAPTEN was bevestigd. De klap kwam harder aan dan de grootste pessimist voor mogelijk had gehouden. Irma sloeg achterover, met een bloedende wond in haar voorhoofd. Ze wilde werktuigelijk meteen rechtklauteren, maar dat mislukte. Bovendien zag ze alles dubbel, ook het gezicht dat boven haar verscheen. 'Wat deed je toch?' vroeg een vrouwenstem.

'M'n dochter Cindy is dood,' zei Irma, en ze voelde dat ze begon te huilen.

'En daarom liep je tegen die paal?' vroeg de vrouw, die hoogblond was.

'Nee, omdat ik m'n sleutels kwijt was,' zei Irma, waarna ze snikkend het bewustzijn verloor. De hoogblonde vrouw belde de ambulancedienst. Er waren nog meer mensen rond Irma's tafereel komen staan. 'Hoe is het gebeurd?' vroeg een man die een minipoedel aan de lijn had.

'Ze keek naar beneden,' zei de hoogblonde vrouw, 'en botste tegen deze paal omdat ze haar sleutels kwijt is. Haar dochter Cindy is dood.'

'Mijn dochter heet ook Cindy,' zei een dikke vrouw.

‘Misschien is het dezelfde,’ zei de man met de poedel. Er werd gelachen. De dikke vrouw lachte niet, en zei: ‘Nee, mijn dochter leeft nog, helaas. Wat ik met dat secreet niet allemaal meemaak.’

‘Vertel ’ns,’ zei een ongeveer achttienjarige jongen met Afrikaanse roots.

‘Ze valt op foute mannen, ze dealt drugs, en ze wil biseksueel worden,’ zei de dikke vrouw.

‘Dat valt nog mee,’ zei de zwarte jongen.

‘En ze wil haar oksels niet meer scheren,’ zei de dikke vrouw.

‘Dat valt dan weer tegen,’ zei de zwarte jongen.

Irma bleef bewusteloos, hoewel haar wond gestopt was met bloeden. In wezen was Irma een sterke vrouw. Ze had de jarenlange mishandelingen door haar man Frederique overleefd, zonder er trauma’s aan over te houden. Ze hield niet van trauma’s. Daarin zat ’m haar kracht: ze hield van weinig of niks. Alleen van haar Spaanse gitaar hield ze. Jammer dat ze er niet op kon spelen, door het gebrek aan talent. Ze had de gitaar gewonnen met een tombola ten bate van de blinde kindjes in Rusland. Je stond twintig euro af voor deze sukkels, en je kreeg een bon waarmee je iets kon winnen. En Irma won de gitaar. Die was de tweede prijs. De eerste prijs was een driedaags verblijf in de Ardennen, de derde prijs een stoomstrijkijzer. Irma vond de Ardennen

zwaar overschat, en een stoomstrijkijzer had ze al, gekregen van haar zoon Sören voor haar zestigste verjaardag. Ze gebruikte het nooit. Ze droeg haar kleren ongestreken.

De ambulance arriveerde. Twee ziekenbroeders maakten de dienst uit. Ze hadden een brancard. De ene broeder sperde Irma's ogen open, en keek erin. 'Is het erg met haar?' vroeg de hoogblonde vrouw.

'Ik ben geen dokter,' zei de broeder.

'Waarom keek je dan in haar opengesperde ogen?' vroeg de jongen met Afrikaanse roots.

'Jij moet zwijgen,' zei de broeder.

'Racist,' zei de jongen.

'Ik heb zelf een zwarte echtgenote,' zei de broeder.

'Dan is die getrouwd met een racist,' zei de jongen.

'Wil je een pak slaag?' vroeg de broeder.

'Blijf kalm, Jonas,' zei de andere broeder, 'we zijn aan het werk.' Ze legden Irma op de brancard, en schoven die in de ziekenwagen. Ze vertrokken. De man met de minipoedel zei: 'Alweer een slachtoffer van de laatste ondergang.'

'Wat?' zei de hoogblonde vrouw.

'Niks,' zei de man met de minipoedel, die een week later zelfmoord zou plegen, en z'n minipoedel zou binnen de vijf dagen sterven van verdriet.

'Ik ga naar de supermarkt,' zei de dikke vrouw.

‘Mag ik eerst je portemonnee stelen?’ vroeg de zwarte jongen, en luid lachend stapte hij op z’n skateboard en reed weg. Ook de anderen verwijderden zich in verschillende richtingen. De hoogblonde vrouw wist nog niet dat ze zwanger was, en de dikke vrouw had nog diezelfde dag een lang gesprek met haar dochter Cindy, die aan haar moeder beloofde dat ze dan maar niet biseksueel zou worden, maar het achter de rug van de dikke vrouw toch werd.

In het ziekenhuis werd Irma onderzocht door de dienstdoende dokter. Terwijl die met dat onderzoek bezig was, kwam Irma bij bewustzijn. ‘Ik herinner me niks, edelachtbare,’ zei ze. De dokter zei tegen de verpleegster: ‘Door de klap is ze verward.’ Hij maakte Irma’s wond schoon en naaide de wond dicht. Hij vroeg aan Irma of het pijn deed. ‘Alleen als ik lach,’ zei Irma. Plots herinnerde ze zich iets. Ze had haar sleutels weggegeven aan een dakloze man. Of was deze herinnering foutief? Ja, dat was ze.

Met een verbonden hoofd lag ze in het ziekenhuisbed. De verpleegster zei: ‘Het is niet erg hoor, mevrouw. Even een paar uur rusten, en u bent weer de oude. Kunnen we iemand ervan op de hoogte brengen dat u hier ligt?’

‘Niemand,’ zei Irma, ‘m’n zoon Sören is gisteren gestorven, m’n dochter Cindy en haar vader en hun min-

nares zijn op trektocht naar Oostenrijk. Ik ben helemaal alleen aan deze achterkant van de wereld.'

Irma begon te huilen. De verpleegster zei: 'Alles zal goed komen.'

'Niet als het van mij afhangt,' zei Irma, en ze viel wat later in slaap. De verpleegster rommelde in de tas van Irma, die de ziekenbroeders slim genoeg hadden meegenomen, en vond Irma's paspoort en een kleine agenda waarin een aantal telefoonnummers stond genoteerd. Er stond eveneens in genoteerd: 'Een gom kopen, en twee zwarte stiften', 'De buurvrouw moet me terugbetalen voor 11 augustus', en 'Niet vergeten om dat boek uit te lezen'. De verpleegster belde een nummer dat boven aan de lijst met nummers stond, naast de letter C. Er werd opgenomen. 'Met Cindy,' zei een vrouwenstem.

'Ja, goeiedag,' zei de verpleegster, 'met Carola, verpleegkundige in het Torenbergziekenhuis. We hebben hier mevrouw Irma Doorenbos, die na een ongeluk op straat bij ons is opgenomen. Kent u haar?'

'Dat is m'n moeder,' zei Cindy. 'Heeft ze weer een ongeluk gehad? Vorige week is ze in een sloot gelopen en de week daarvoor wilde ze een koe in een wei melken en kreeg ze een trap van het beest tegen haar knie. Ze is lichtelijk dement. Is ze er erg aan toe?'

'Een hoofdwond, en ze is verward,' zei verpleegster Carola.

'Ze is altijd verward,' zei Cindy. 'Ik ben er binnen het halfuur. In welke kamer ligt ze?'

'Kamer 219, tweede verdieping,' zei Carola.

'Oké,' zei Cindy, 'je ziet me zo meteen verschijnen.'

Ze verbraken de verbinding.

'M'n moeder weer,' zei Cindy tegen haar man Derek, die van Ierse afkomst was en niet zo goed Nederlands begreep en sprak.

'What now again?' zei hij.

'Ongeluk op straat,' zei Cindy. 'Trouwens, Derek, wat ruik ik? Heb je je voeten weer 'ns niet gewassen?'

'My feet are my kingdom,' zei Derek, en hij ging door met een puzzel die de hangende tuinen van Babylon hoorde af te beelden.

Cindy schudde haar hoofd, trok haar jas aan, nam haar tas, en buiten op straat stapte ze in haar Toyota RAV4. Onderweg belde ze naar haar vader, die aan het werk was in het atelier van de smederij. Hij was bezig met een stuk metaal om te vormen tot een engel, in opdracht van een koppel dat per se een metalen engel in hun tuin wilde. 'Ja, Cindy?' zei Toon, zoals hij heette.

'Moeder ligt in het ziekenhuis,' zei Cindy, 'ze heeft weer wat uitgevreten, nu ergens op straat. Een hoofdwond. Het is niet erg, maar we zitten er toch maar weer mee. Ik ben op weg naar het Torenbergziekenhuis.'

‘Hou me op de hoogte,’ zei Toon. ‘Heb je Sören al gesproken?’

‘Nee,’ zei Cindy, ‘het zou hem toch niks kunnen schelen.’

‘Hoe is het toch mogelijk dat Sören en je moeder zo slecht opschieten?’ zei Toon.

‘Wat zou je willen,’ zei Cindy, ‘moeder had maar niet moeten rondbazuinen dat Sören veel te graag kleine kinderen ziet.’

‘De mensen weten toch dat je moeder dementeert en onzin uitkraamt,’ zei Toon.

‘Niet alle mensen,’ zei Cindy. ‘Dat er op Sörens huis “Vuile pedofiel” is geklad, dat is niet leuk voor hem.’

‘Ach, Sören is helemaal geen pedofiel,’ zei Toon. In zichzelf dacht hij: als er één kleine kinderen te graag ziet ben ik het. Al veertig jaar bewaarde hij z’n geheim, en al veertig jaar gluurde hij naar meisjes van zes à negen jaar.

‘Ik rijd nu de parking van Torenberg op,’ zei Cindy, ‘ik bel je later.’

In kamer 219 ging Cindy op een stoel zitten, naast het bed waarin haar slapende moeder lag. Ze fluisterde in Irma’s oor: ‘Je bent een ouwe hoer, je bent een ouwe hoer, je bent een ouwe hoer.’ Daar werd Irma van wakker. Ze keek naar Cindy. ‘Wie ben jij?’ vroeg ze.

‘Je dochter,’ zei Cindy.

‘Die is dood,’ zei Irma, ‘gisteren onder een trein gesprongen. Ik ben nog naar het station geweest om stukjes van haar te vinden.’ Cindy stak haar vinger in haar neus, haalde er een bolletje snot uit, en toonde het aan Irma. ‘Kijk, hier heb je een stukje,’ zei ze.

‘M’n hoofd doet pijn,’ zei Irma.

‘Dat is omdat je hoofd zo gek als een deur is,’ zei Cindy.

Irma huilde. Cindy dacht: ik wil weg van Derek, ik wil weg van alles, ik wil weg van iedereen. Ze keek naar haar moeder. Ik wilde dat ik haar was, dacht ze, en zoals zij aardappelen verwarren met keien. ‘Moeder,’ zei ze, ‘straks krijg je hier eten. Keien met vol-au-vent. Dat vind je toch lekker?’

‘Ik wil je vader terug,’ zei Irma, ‘ik wil Sören terug, ik wil jou terug.’

‘En wij willen jou terug,’ zei Cindy. Net als haar moeder huilde ze.

Inbraak achter gesloten deuren

Tim stond te wachten bij het bankgebouw. Op de dertiende verdieping daarvan werkte z'n vriendin, Lisa, op de dienst accreditaties. Ze hadden afgesproken om na haar werk te gaan eten in het nieuwe restaurant van Lisa's neef Gert. Die had vroeger een ander restaurant uitgebaat, en net op een dag dat een controleur van de sectie etenswaren en hygiëne als anonieme klant te gast was, liep er een rat door het restaurant. Het bleek een tamme rat die uit de binnenzak van een andere klant, een rattenliefhebber, ontsnapt was. Later, nadat een negatief rapport over Gerts restaurant was verschenen en gehonoreerd, liet Gert de klant met de tamme rat opdraven, om te getuigen dat de rat niks met een gebrek aan hygiëne te maken had, maar het had niks uitgehaald. Volgens de betrokken sectie hoorden ook tamme ratten niet in een restaurant thuis, zelfs niet als ze Otto heetten, zoals het geval was met de betreffende rat. Sindsdien kon

Gert de naam Otto niet meer horen. Als er in z'n nieuwe restaurant klanten kwamen, vroeg Gert naar hun voornamen, en een Otto mocht niet binnen. Tot nu toe had zich nog geen Otto als klant aangeboden. Tot nu toe had zich bijna niemand als klant aangeboden, en Gert vreesde dat de kwestie van de rat in z'n vorige restaurant zich via mond-tot-mond had voortgeplant. Tim stond te denken: is het nu zo erg dat er even een rat door het restaurant loopt? Of een muis? Of een ander knaagdier? De grens lag volgens hem bij reptielen. Een slang die je ineens over de vloer van een restaurant zou zien kronkelen, dat zou te ver gaan, akkoord. Hij keek op z'n telefoon. Het was tien over vier, en Lisa had gezegd dat ze om halfvijf zou stoppen met werken. Meestal werkte ze door tot vijf uur of halfzes, maar vandaag mocht ze van haar dienstoverste vroeger weg. Tim en Lisa zouden niet meteen naar Gerts restaurant gaan, eerst zouden ze een paar aperitieven drinken in een bar, en pas daarna met de auto naar het platteland rijden, waar Gerts nieuwe restaurant midden in een bos lag. Mogelijk was dat de reden dat er niet veel klandizie was, maar mogelijk was dat geen geldige reden, omdat de vorige uitbater veel succes had gekend met z'n restaurant midden in het bos, en nadat hij de zaak voor behoorlijk veel geld aan Gert had verkocht, kon gaan rentenieren. Gert had een zware afbetaling te doen, en hij zat tot aan z'n nek in de rode

cijfers. Hij had een bijkomende lening gevraagd in de bank waar Lisa werkte, maar die lening was geweigerd, wat Gert Lisa eerst had kwalijk genomen, maar na een gesprek met haar besefte hij dat zijzelf er persoonlijk niks aan kon veranderen. Op de koop toe was Gert verlaten door z'n vriendin Ilona. Iedereen had hem gewaarschuwd: zo'n Russische griet blijft alleen bij jou zolang de geur van geld in haar neusgaten zit. En ja, nadat Ilona besefte dat het nieuwe restaurant vierkant draaide en ze Gert wel eens hoorde klagen over de afbetalingen, ging ze ervandoor, nota bene met zeshonderd euro die ze uit de portefeuille van Gert had gehaald terwijl hij lag te slapen. Waar was Ilona heen? Niemand die het wist. Gert was er echter niet totaal kapot van, mede omdat er een dingetje was bij Ilona dat hem meer en meer was gaan tegenstaan: een grote wrat op een van haar schaamlippen. Gert had meer dan eens gevraagd aan Ilona om die wrat te laten verwijderen, maar dat weigerde ze. Volgens haar was zo'n wrat in Rusland een van de zeven schoonheden. 'Bespaar mij de andere zes,' had Gert gezegd in z'n kreupele Engels. Maar goed, hij was er nu van overtuigd dat je, na wat chatgezeik op het internet, nooit een Russische sloerie moet laten overkomen.

Tim en Lisa waren nog niet lang een stel, een maand of vier. Ze hadden elkaar ontmoet op een babyborrel van een vroegere buurvrouw van Tim, waar Lisa ook aanwe-

zig was, omdat ze op school had gezeten met de man van de vroegere buurvrouw. Tim en Lisa durfden te beweren dat hun liefde er een op het eerste gezicht was geweest. Diep in z'n hart moest Tim echter toegeven dat de liefde niet meer die van de eerste dag was, dat hij twijfelde of Lisa een blijver kon worden, en dat hij zich nu stond te ergeren omdat hij zo lang op Lisa moest wachten. Zelf was Tim architect en hij kon werken of niet werken wanneer hij wilde. Tegenwoordig was hij bezig met het ontwerp van de verbouwing van een oud kasteel, dat gekocht was door een vriend van Tim, met wie hij geregeld naar het voetbal ging. Deze vriend had een groothandel in elektrische fietsen, en was rijk. De werken aan het oude kasteel waren niet dringend, want de vriend had ook een ander oud kasteel, dat compleet in orde was, en waar hij woonde met z'n vriendin, en hun kind, een jongetje dat helaas sinds z'n tweede aan leukemie leed. De oncoloog had gezegd dat het kind zou genezen, maar niet meteen. Sommige mensen, hoeveel oude kastelen ze mogen bezitten, dacht Tim, hebben het moeilijker dan andere mensen. Hij keek op z'n horloge, en vloekte. Lisa had er al moeten zijn. Ze mocht toch vroeger weg? Net toen hij dacht: op den duur zou die hele Lisa wel eens mogen doodvallen, kwam ze uit het gebouw. Ze gaf hem een vluchtige kus op de wang, en zei: 'Ik heb behoefte aan een borrel.'

'Ik aan wel vijf borrels,' zei Tim. Ze liepen naar bar Ovatie, een recent geopende, veel te pretentieuze tent, die vooral bezocht werd door mensen die alleen maar naast hun schoenen liepen als het heel dure schoenen waren, en dat waren die schoenen *altijd*. Ze bestelden allebei een gin-tonic. 'Hoe gaat het met het oude kasteel?' vroeg Lisa.

'Als ik er klaar mee ben, kan het nog veel ouder worden,' zei Tim, 'en hoe ging het op de bank vandaag?'

'Er viel een collega flauw,' zei Lisa, 'Oona, een griet met anorexia. Dat zie je op een kilometer. Ze eet al weken alleen edamamebonen, die zijn naderhand gemakkelijk uit te spuwen.' Af en toe keek Tim naar Lisa en dan dacht hij: nee, je bent toch niet de vrouw van m'n leven. Wat hij niet wist was dat hij voor Lisa nooit de man van haar leven geweest was, en dat ze zinnens was om hem te dumpen, alleen moest ze nog beslissen op welke manier: ofwel per WhatsApp, ofwel per sms, ofwel per telefoon, ofwel per mail, ofwel oog in oog. 'Zullen we naar Gert rijden?' vroeg ze.

'Goed dan,' zei Tim, 'de sukkel met de rat in huis.'

'Hij probeert er wat van te maken,' zei Lisa.

'Tot er een slang over z'n vloer kronkelt,' zei Tim.

'Wat?' vroeg Lisa.

'Niks, laat maar,' zei Tim. In z'n Audi R8 reden ze de stad uit. De productie van de R8 zou binnenkort ophou-